

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/74/2023
Identifikačné číslo spisu:	6913010076
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6913010076.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňa a JUDr. Jozefa Šutku v trestnej veci Ing. arch. I. K. pre pokračovací trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2024 o dovolaní obvineného Ing. arch. I. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2023, sp. zn. 5To/37/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného Ing. arch. I. K. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo 16. januára 2023, sp. zn. 2T/16/2013, bol obvinený Ing. arch. I. K. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a pokračovacieho trestného činu nezaplatenia dane a poistného podľa § 148b ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., na tom skutkovom základe, že

1/ ako predseda predstavenstva spoločnosti S., a. s. „v konkurze“ (do 7. 8. 2006 s obchodným menom S. Y., a.s.) so sídlom B., so sídlom E. XX, IČO: XX XXX XXX, - zrazil z vymeriavacieho základu zo mzdy zamestnancov spoločnosti A-Y., a. s. poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie a poistenie v nezamestnanosti za obdobie mesiaca apríl 2004 splatné dňa 31. 5. 2004 vo výške 1.830,11 eur (55.134,- Sk) a hoci na tieto odvody mal dostatok finančných prostriedkov, tieto v lehote splatnosti neodviedol do Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec, čím jej spôsobil škodu v celkovej výške 1.830,11 eur (55.134,- Sk),

2/ ako konateľ spoločnosti N.-invest spol. s r.o. "v konkurze" (do 16. 8. 2006 pod obchodným menom N. spol. s r.o.) so sídlom L. S. G. X, XXXXX B., IČO: XX XXX XXX zrazil z vymeriavacieho základu zo mzdy zamestnancov spoločnosti N.-invest spol. s r.o. poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie a poistenie v nezamestnanosti za obdobie mesiaca január 2004 splatné dňa 1. 3. 2004 vo výške 2.814,81 eur (84.799,-Sk), za obdobie mesiaca február 2004 splatné dňa 31. 3. 2004 vo výške 2.680,61 eur (80.756,- Sk), za obdobie mesiaca marec 2004 splatné dňa 30. 4. 2004 vo výške 2.708,62

eur (81.600,- Sk), za obdobie mesiaca apríl 2004 splatné dňa 31. 5. 2004 vo výške 2.669,79 eur (80.430,- Sk) a hoci na tieto odvody mal dostatok finančných prostriedkov, tieto v lehotách splatnosti neodviedol do Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec, čím jej spôsobil škodu v celkovej výške 10.873,83 eur (327.585,- Sk),

3/ ako predseda predstavenstva spoločnosti A-Y, a. s. „v konkurze“ (do 7. 8. 2006 s obchodným menom S. Y, a.s.) so sídlom B., so sídlom E. XX, IČO: XX XXX XXX, zrazil zo mzdy zamestnancov - zrážkovú daň bez podania daňových priznaní alebo hlásenia, splatnej ku dňu 15. apríla 2003 vo výške 80,428 eur (2.423,- Sk), splatnej ku dňu 15. mája 2003 vo výške 146,186 eur (4.404,- Sk), splatnej ku dňu 16. septembra 2003 vo výške 140,01 eur (4.218,- Sk), splatnej ku dňu 18. novembra 2003 vo výške 118,13 eur (3.559,- Sk), splatnej ku dňu 15. januára 2004 vo výške 50,38 eur (1.518,- Sk), splatnej ku dňu 16. februára 2004 vo výške 70,66 eur (2.129,- Sk), splatnej ku dňu 15. marca 2004 vo výške 46,10 eur (1.389,- Sk), v celkovej výške 651,93 eur (19.640,- Sk), ktorú však neodviedol určenému príjemcovi a to Daňovému úradu Lučenec, čím znížil príjmovú časť štátneho rozpočtu o 651,93 eur (19.640,- Sk),

4/ ako predseda predstavenstva spoločnosti A-Y, a. s. „v konkurze“ (do 7. 8. 2006 s obchodným menom S. Y, a.s.) so sídlom B., so sídlom E. XX, IČO: XX XXX XXX, nezaplatil: - časť vlastnej daňovej povinnosti dane z pridanej hodnoty priznanej na základe podaných daňových priznaní k dani z pridanej hodnoty zo dňa 24. novembra 2004 za obdobie 10/2004, splatnej dňa 25. novembra 2004 vo výške 9.951,33 eur (299.794,- Sk), čím znížil príjmovú časť štátneho rozpočtu o 9.951,33 eur (299.794,- Sk),

5/ ako konateľ spoločnosti N.-invest spol. s r.o. „v konkurze“ (do 16. 8. 2006 pod obchodným menom N. spol. s r.o.) so sídlom L. S. G. X, XXXXX B., IČO: XX XXX XXX nezaplatil: - časť splatnej daňovej povinnosti dane z prevodu a prechodu nehnuteľnosti na základe daňovým subjektom podaných daňových priznaní k dani z prevodu a prechodu nehnuteľnosti zo dňa 5. marca 2004 za rok 2004, splatnej dňa 26. apríla 2004 vo výške 6,63 eur (200,- Sk), zo dňa 5. marca 2004 za rok 2003 splatnej dňa 26. apríla 2004 vo výške 564,29 eur (17.000,- Sk), zo dňa 5. marca 2004 za rok 2004, splatnej 26. apríla 2004 vo výške 770,09 eur (23.200,- Sk), teda v celkovej výške 1.341,03 eur (40.400,- Sk), - časť vlastnej daňovej povinnosti dane z pridanej hodnoty (ďalej „DPH“), priznanej na základe podaných daňových priznaní zo dňa 27. septembra 2004 za 8/2004, pôvodne splatnej dňa 27. septembra 2004 vo výške 5.057,09 eur (152.350,- Sk), čím znížil príjmovú časť štátneho rozpočtu spolu o 6.398,12 Eur (192.750,- Sk).

Za to bol obvinený odsúdený podľa § 148a ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., § 35 ods. 2, § 40 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Podľa § 58 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. súd výkon trestu podmienenečne odložil a podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. určil skúšobnú dobu vo výmere 18 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal ihneď po jeho vyhlásení odvolanie vo výroku o vine a treste obvinený Ing. arch. I. K., ktoré písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ladislava Kováča, advokáta v Lučenci, písomným podaním zo 6. marca 2023; v zákonnej lehote podala odvolanie smerujúce proti výroku o treste obvineného aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen.

Odvolanie obvineného a prokurátora Krajský súd v Banskej Bystrici zamietol podľa § 319 Trestného poriadku, pretože zistil, že nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pre úplnosť konštatuje, že trestná vec bola opakovane prejednávaná na krajskom súde. Dovoláním napadnutému rozhodnutiu krajského súdu predchádzalo uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2022, sp. zn. 5To/121/2021, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a ktorým bol obvinený oslobodený spod obžaloby.

Uvedenému predchádzalo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý na neverejnom

zasadnutí s veřejným vyhlášením rozsudku dňa 21. marca 2018 rozsudkom, sp. zn. 3Tdo/11/2017 zrušil pôvodný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. októbra 2016, sp. zn. 5To/110/2015. Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatoval, že bol porušený zákon v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v ustanovení § 40 ods. 1 Trestného poriadku, § 208 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obvineného.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2023, sp. zn. 5To/37/2023 podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Kováča, advokáta v Lučenci, dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 21. marca 2018, sp. zn. 3Tdo/11/2017 konštatoval porušenie práva na obhajobu, pričom obvinený má za to, že prvoinštančný súd sa v rozsudku zo 16. januára 2023 nevysporiadal s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a „celý problém“ podľa neho vyhodnotil vetou: "Vzhľadom na uvedené pochybenia, procesnú hodnotu nemajú výsluchy niektorých relevantných svedkov v prípravnom konaní". K tomu dodal, že úkony tak ako uvádza prvoinštančný súd, t. j. výsluchy niektorých svedkov sa v období, na ktoré poukazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky vôbec nekonali, ale orgány činné v trestnom konaní vykonávali iné úkony, na ktoré poukázal aj v odvolaní a ktorými boli:

- dňa 21. februára 2012 - Uznesenie o vylúčení spojených vecí č. k. 20/OEK20
- dňa 13. mája 2012 - Uznesenie o ukončení konania
- dňa 16. júla 2012 - Obžaloba Okresnej prokuratúry Lučenec.

Ďalej uviedol, že odvolací súd vo svojom uznesení pod sp. zn. 5To/37/2023 sa so zásadným porušením práva obvineného na obhajobu nezaoberal vôbec, hoci na to poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky a v odvolaní na to poukázal niekoľkokrát. Súd prvého stupňa k tomuto iba konštatoval, že pre neho nie je záväzný právny výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale priamy nadriadený Krajský súd v Banskej Bystrici.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že uvedeným dovolacím dôvodom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v skoršom rozsudku nezaoberal z dôvodu, že zrušil napadnutý rozsudok z procesných dôvodov a úvahy súdu k právnemu posúdeniu zisteného stavu, alebo použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia by boli predčasné. Má za to, že pri posudzovaní naplnenia objektívnej stránky pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 (v ďalšom len „Trestný zákon“) v spojení s § 89 ods. 19 Trestného zákona a za pokračovacieho trestného činu nezaplatenia dane podľa § 148b ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2002 v spojení s § 89 ods. 19 Trestného zákona, keďže aj táto skutočnosť bola napadnutá dovolaním, mal prvoinštančný súd, mimo iného aj z dôvodov stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj z dôvodov uznesenia odvolacieho súdu, dať jasnú a vyčerpávajúcu odpoveď. K tomu uviedol, že práve na tieto nedostatky už v priebehu konania poukazoval a súd sa nimi nezaoberal a v rozsudku o objektívnej stránke nie je ani zmienka, preto aj z tohto dôvodu je toho názoru, že rozsudok je nejasný a nepreskúmateľný. Ďalej uviedol, že už v priebehu dokazovania poukázal na skutočnosť vyplývajúcu zo znaleckého posudku č. X/XXXX Ing. I. C. (str. 7 posudku - tabuľka o platení dane) a znaleckého posudku č. X/XXXX Ing. I. C. (str. 10 posudku - tabuľka o platení dane), že daň za roky 2004 a 2005 bola v celom rozsahu uhradená. Poukázal tiež na to, že i súdny znalec Ing. I. C. v znaleckom posudku - odbornom stanovisku zo dňa 5. marca 2023 jednoznačne uviedol: „Spoločnosť A-Y a.s. a spoločnosť N.-W., s.r.o., svoje záväzky voči Daňovému úradu za rok 2004 a 2005 a záväzky voči Sociálnej poisťovni za rok 2004 uhradili v priebehu roku 2004 a 2006.“ K tomu ďalej uviedol, že znalec profesor Ing. I. K. na súde v konaní I. stupňa jednoznačne uviedol, že záväzky neostali za rok 2004 ani na jednej zo spoločností. Súd však zaznamenal v rozsudku, že súdny znalec prof. Ing. I. K. to povedal presne opačne, t. j. že ostali záväzky, pričom túto skutočnosť je možné podľa neho konfrontovať so zvukovým záznamom z pojednávania. K tomu dodal, že z dôvodu, že Okresný súd Rimavská Sobota zmenil stanovisko súdneho znalca v neprospech obvineného, po vydaní tohto

rozsudku zabezpečil odborný posudok od súdneho znalca p. Ing. I. C.. Profesor Ing. I. C. v posudku - odbornom stanovisku zo dňa 5. marca 2023, jednoznačne uviedol v závere, tak ako to už uviedol. Napriek tomu, že prof. Ing. I. K. tieto skutočnosti opakovane, tak ako aj na výsluchu, potvrdil v prospech obvineného, aj krajský súd vo svojom rozsudku uviedol presný opak tvrdenia a dôkazu vykonaného súdnym znalcom. Má za to, že prvoinštančný súd ako aj odvolací súd bez zjavného dôvodu prelomil zásadu ústnosti, tak ako ju formuluje Trestný poriadok v § 2 ods. 18 a z ktorej vyplýva generálne pravidlo, že konanie pred súdom je ústne a výnimky ustanovuje Trestný poriadok. Ďalej uviedol, že v konaní nenastali žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali výnimku z tohto pravidla a súdy, či už prvoinštančný alebo odvolací, ani na žiadnu výnimku z tohto generálneho pravidla nepoukazovali. Má za to, že rozhodnutím súdu došlo aj týmto postupom k nesprávnemu právnomu posúdeniu skutku. Uvedené sa vzťahuje na skutky podľa § 148a a skutky podľa § 148b Trestného zákona. Je toho názoru, že základnou premisou pri hodnotení objektívnej stránky trestného činu je vyjadrenie znalca prof. Ing. I. K. v odbornom vyjadrení zo dňa 5. marca 2023 vyslovenom v závere vyjadrenia: „Spoločnosť A-Y a.s. a spoločnosť N.-W. spol. s r.o. svoje záväzky voči daňovému úradu za rok 2004 uhradili v priebehu roka 2004 a 2005 a záväzky voči Sociálnej poisťovni za rok 2004 uhradili v priebehu roka 2005 a 2006". Súd prvej inštancie aj odvolací súd sa pridržiaval tvrdenia orgánov činných v trestnom konaní, ktoré bolo pred súdom vyvrátené.

Ďalej uviedol, že ako ďalší dôkaz potvrdenia skutočnosti, ktorá vyplýva zo znaleckého posudku bolo súdu predložené:

- a) potvrdenie Sociálnej poisťovne o nulových nedoplatkoch spoločnosti A-Y, a.s. "konkurze" za obdobie od 01.01.2004 do 31.12.2004
- b) potvrdenie Sociálnej poisťovne o nulových nedoplatkoch spoločnosti N.-W. D., s.r.o. „v konkurze" za obdobie od 01.01.2004 do 31.12.2004
- c) odborné vyjadrenie znalca prof. Ing. K. č. X/XXXX ku zisteniam uvedeným v znaleckom posudku Ing. I. C. č. X/XXXX, č. X/XXXX a č. X/XXXX zo dňa 5.3.2023
- d) znalecké posudky Ing. I. C. č. X/XXXX, V a č. X/XXXX zo dňa 5.3.2023.

Poukázal na to, že k uvedenému odvolací súd na str. 7 uviedol nasledovné:

„Krajský súd sa preto stotožnil s názorom okresného súdu, že v posudzovanej veci nejde o žiadnu pochybnosť, ale o rozumnú istotu, že obžalovaný žalované skutky spáchal tak, ako bolo ustálené v skutkových vetách napadnutého rozsudku. Práve naopak, hodnotenie vykonaných dôkazov v prospech obžalovaného by bolo nie len v príkrom rozpore so spravodlivosťou, ale hlavne s pravidlami logického úsudku".

Je toho názoru, že takýto výklad dôkazov však nie je hodnotením dôkazov, ale popretím jasne preukázaných skutočností a porušením zásad trestného konania. Postup odvolacieho súdu je arbitrárny, teda svojvoľný, ktorý bez akejkoľvek, ani logickej súvislosti, predkladá tvrdenie, ktoré je v príkrom rozpore s predloženými dôkazmi. Prvoinštančný súd a aj odvolací súd nesprávne posúdili zistený skutok. Už orgány činné v trestnom konaní mali v prípravnom konaní na základe dôkazov postupovať podľa ust. § 215 ods. 1, písm. a) Trestného poriadku a nakoniec aj súd podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku. Má za to, že súd nesprávne právne posúdil skutok, ktorý bol predmetom prejednávanej veci. Prihliadajúc na tento dôkaz možno podľa neho konštatovať, že prvoinštančný súd sa nezaoberal objektívnou stránkou trestného činu, lebo by inak prišiel k záveru, že skutok sa nestal.

Ďalej poukázal na tvrdenie odvolacieho súdu v uznesení z 20. júna 2023: „Krajský súd sa preto stotožnil s názorom okresného súdu, že v posudzovanej veci nejde o žiadnu pochybnosť, ale o rozumnú istotu, že obžalovaný skutky spáchal tak, ako boli ustálené v skutkových vetách napadnutého rozsudku. Práve naopak, hodnotenie vykonaných dôkazov v prospech obžalovaného by bolo nie len v príkrom rozpore so spravodlivosťou, ale hlavne pravidlami logického úsudku, keďže krajský súd rovnako ako súd prvého stupňa nemal o vine obžalovaného žiadne rozumné dôvodné pochybnosti. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich

obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán".

Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku prisudzuje arbitrárnemu, teda svojvoľnému postupu súdu pri neakceptovaní nielen dôkazov, ale aj neakceptovaním záverov znalca. Takýto postup, či prvoinštančného, ale hlavne odvolacieho súdu, nie je zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ale svojvoľou súdu. Odvolací súd vo svojom uznesení z 20. júna 2023 okrem iného konštatoval, že žiadny z vykonaných dôkazov nespochybnil priebeh skutku tak, ako bol ustálený okresným súdom (po modifikovaní skutku zo strany prokurátora na hlavnom pojednávaní dňa 14. septembra 2021 vzhľadom na vykonané dokazovanie), preto správne okresný súd dospel k záveru, že vina obvineného bola bez akýchkoľvek dôvodných pochybností preukázaná.

Odvolací súd prijal bez výhrady závery prvostupňového súdu, preto poukázal na nesprávne posúdenie skutku, ale aj na nesprávne použitie iného právneho predpisu v rozsudku prvoinštančného súdu zo 16. januára 2023.

Ďalej poukázal na to, že prvoinštančný súd uviedol, že odvolací súd mimo iného vyslovil právne záväzný záver, že skutkové podstaty trestných činov neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a trestného činu nezaplatenia dane podľa § 148b ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v sebe neobsahujú možnosť použitia peňažných prostriedkov na iný účel, než na ktorý mali byť určené, na rozdiel napríklad od prečinu nevyplatenia mzdy a odstúpeného podľa § 214 ods. 1 Trestného zákona. Ak preto obvinený použil peňažné prostriedky, ktoré v čase splatnosti príslušnej dane a poistného mal k dispozícii, na iný účel (hoci aj sanáciu hradného brala), nemôže sa brániť tým, že peňažné prostriedky musel prioritne vynakladať na tento iný účel. Prvoinštančný aj odvolací súd nesprávne právne posúdili aj v tomto prípade skutok, ktorý hodnotia ako trestný čin. Pripomenul, že podstata krajnej núdze spočíva v tom, že pri nej dochádza k stretu dvoch záujmov chránených trestným právom. Jednému z týchto záujmov hrozí porucha (tzv. chránený záujem), ktorá môže byť odvrátená len poruchou druhého záujmu (tzv. obetovaný záujem). (Trestné právo hmotné, Všeobecná časť str. 190-2016). Teda nejde o použitie peňažných prostriedkov na iný účel, než na ktorý boli určené, ako sa nesprávne podľa neho domnieva odvolací aj prvoinštančný súd. Správne posúdil vec prvoinštančný súd v rozsudku zo 14. septembra 2021 aj s poukazom na príslušnú judikatúru - rozhodnutie Krajského súdu Žiliny, sp. zn. 1To/23/2009: „Pokiaľ bola v prípravnom konaní zanedbaná povinnosť objasniť existenciu tvrdného stavu krajnej núdze, nedostatok aktivity nemožno bez ďalšieho preniesť ni na obžalovaného ani na konajúci súd. Z pohľadu prejednávanej veci to znamená, že ak sa na základe vykonaného dokazovania javí, že mohlo ísť o prípad krajnej núdze, avšak všetky aspekty krajnej núdze nemožno ustáliť (či už pre nedostatok aktivity orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní alebo pre nemožnosť zabezpečenia relevantných dôkazov, napríklad pre uplynutie dlhšej doby), túto skutočnosť nemožno pripísať na ťarchu žalovaného. V tomto prípade ide o prejav uplatnenia zásady - v pochybnostiach v prospech obžalovaného (in dubio pro reo)".

Odvolací aj prvoinštančný súd podľa neho nesprávne právne vysvetľujú aj ustanovenie § 66 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. o zániku trestnosti, pričom poukazoval na výkazy úhrad dane a uviedol nasledovné: „K úplnej úhrade nedoplatkov zjavne nedošlo, nebolo preto možné uvažovať ani o prípadnej účinnej ľútosti v zmysle ustanovení § 66 a § 148b Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005". Má za to, že i toto tvrdenie prvoinštančného aj odvolacieho súdu sa opiera o nesprávny výklad zákona a pokračovanie a použitie tohto nesprávneho výkladu.

Ďalej uviedol, že prvoinštančný súd v rozsudku zo dňa 16. januára 2023 ho odsúdil na úhrnný trest len podľa § 148a ods. 2 Trestného zákona, teda má za to, že sa nemôže podľa odsudzujúceho výroku jednať o úhrnný trest, čím je aj z tohto dôvodu rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, pričom s touto skutočnosťou sa nevysporiadal ani odvolací súd.

V nadväznosti na odôvodnenie krajského súdu, že z výpisov z obchodného registra je zistiteľné, že obvinený bol v rozhodnom období jediným konateľom obchodnej spoločnosti N., spol. s r.o., a taktiež bol predsedom predstavenstva obchodnej spoločnosti S., a.s., ktorý mohol v mene spoločnosti konať

samostatne a na to, že s poukazom na uvedené, ako aj s poukazom na výpovede svedkov, z ktorých bolo zrejmé, že ohľadne prejednávanej trestnej veci s Daňovým úradom a Sociálnou poisťovňou konal vždy len obvinený, bolo podľa krajského súdu nadbytočné vypočúvať ostatných členov predstavenstva, ako to navrhoval obvinený, poukázal na § 191 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého predstavenstvo je štatutárnym orgánom spoločnosti, ktorý riadi činnosť spoločnosti a koná v jej mene a na § 191 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého stanovy, rozhodnutia valného zhromaždenia alebo dozornej rady, môžu obmedziť právo predstavenstva konať v mene spoločnosti, ale tieto obmedzenia nie sú účinné voči tretím osobám.

Je toho názoru, že postup orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdu, či už prvoinštančného alebo odvolacieho tým, že nerespektovali ustanovenie § 191 Obchodného zákonníka o zodpovednosti štatutárneho orgánu a obvinili len jedného člena predstavenstva, hoci sa jednalo o úkony vykonané za celú spoločnosť, nesprávne použili iné hmotnoprávne ustanovenie. To, že niektorý člen predstavenstva mohol konať samostatne alebo s príslušnými orgánmi konal len obvinený, je podľa neho zúženie právneho výkladu v rozpore s duchom právneho predpisu. Poukázal na to, že nikdy nekonal vo svoj prospech alebo ako fyzická osoba mimo práv a povinností člena štatutárneho orgánu, ale v prejednávanej veci vždy ako člen štatutárneho orgánu, čo sa podľa neho v konaní aj preukázalo.

Vzhľadom na výklad tohto súdom nesprávne aplikovaného právneho predpisu pri hodnotení trestného skutku má za to, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon a súčasne boli závažným spôsobom porušené aj ustanovenia Trestného poriadku v konaní, ktoré mu predchádzali, preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2023, sp. zn. 5To/37/2023, bol porušený zákon v ustanovení § 371 ods. 1, písm. c) Trestného poriadku a v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v tých istých ustanoveniach a to v jeho neprospech, a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2023, sp. zn. 5To/37/2023 a podľa ustanovenia § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Kováča, advokáta v Lučenci, podaním zo dňa 4. decembra 2023 namietal zloženie senátu dovolacieho súdu, ktorému bol spis pridelený. Poukázal na to, že v predmetnej veci už rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 3Tdo/11/2017 a rozhodol rozsudkom dňa 21. marca 2018 v zložení senátu predsedníčka JUDr. Jana Serbová a sudcovia JUDr. Gabriela Šimonová a JUDr. Martin Bargel. Ďalej uviedol, že z odpovede na žiadosť o oznámenie zloženia senátu z 28. novembra 2023 zistil, že konajúci senát vo veci 3Tdo/74/2023 je v zložení predsedníčka senátu JUDr. Jana Kostolanská a sudcovia JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Jozef Šutka. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. augusta 2013, sp. zn. IV.ÚS 459/2012: "Z obsahu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základných zásad činnosti všeobecných súdov ustanovených v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pri osobitnom zohľadnení účelu a zmyslu zásady uvedenej v § 3 ods. 3 druhej vete tohto zákona, pod/" v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte, nevyhnutne vyplýva, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach".

Ďalej uviedol, že pre Najvyšší súd Slovenskej republiky platí čl. XV ods. 1 rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: „Trestná vec, ktorá bola opätovne predložená najvyššiemu súdu (i) na rozhodnutie o odvolaní po ako už rozhodol o odvolaní alebo dovolaní zrušením skoršieho rozsudku a vrátením veci súdu prvého stupňa alebo o sťažnosti zrušením skoršieho uznesenia, ktorým sa malo trestné stíhanie končiť alebo ktorým bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi, (ii) a na rozhodnutie o sťažnosti po tom, ako najvyšší súd už rozhodol o sťažnosti podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku alebo podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku, sa prideli tomu istému senátu, bez ohľadu o číselné označenie, ktorý rozhodoval vo veci naposledy, a to aj v prípade, ak je nápad veci do

tohto senátu zastavený. Ak takého senátu niet, vec sa prideli podľa čl. IV ods. 4 písm. a) až c) rozvrhu práce".

Obvinený má za to, že pridelením predmetnej veci senátu v zložení JUDr. Jana Kostolanská, JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Jozef Šutka bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu, pretože z uvedených členov senátu ani jeden nebol v senáte, ktorý rozhodoval a rozhodol vo veci 3Tdo/11/2017 z 21. marca 2018. Z tohto dôvodu žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postup pri pridelení veci senátu, ktorý má vo veci rozhodnúť, napravil v zmysle čl. IV ods. 4 písm. a) až c) rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vec prideli zákonnému senátu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila písomným podaním z 10. októbra 2023 prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen, ktorá uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou obvineného. Okresný súd podľa jej názoru v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku vyčerpávajúco vysvetlil, ako sa s konštatovaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o porušení práva na obhajobu obvineného v prípravnom konaní vysporiadal. K čítaniu výpovedí svedkov na hlavnom pojednávaní uviedla, že tieto boli uskutočnené v čase, kedy mal obvinený obhajcu a listinné dôkazy boli na hlavnom pojednávaní prečítané s tým, že obvinený sa mal možnosť k nim vyjadriť, pričom označenou skutočnosťou sa pri svojom rozhodovaní o odvolaní zaoberal aj krajský súd, čo je zrejme z uznesenia o zamietnutí odvolania.

Prokurátorka konštatovala, že k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súd nedal jasnú a vyčerpávajúcu odpoveď k posudzovaniu naplnenia objektívnej stránky vyššie označených pokračujúcich trestných činov, pričom poukazuje na znalecký posudok Ing. C., ktorá skonštatovala, že daň za roky 2004 a 2005 bola v celom rozsahu uhradená, k čomu sa mal v tomto smere vyjadriť aj súdny znalec prof. Ing. I. C., avšak súdy uviedli presný opak týchto tvrdení. Súd teda svojím postupom skutok nesprávne právne posúdil. Nesprávne rozhodnutia súdu posudzuje ako arbitrárne pri neakceptovaní záverov znalca. Nejde teda o zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ale o svojvôľu súdu. Poukázal na to, že súdy sa nesprávne vysporiadali aj s jeho argumentom o krajnej núdzi, súd mu nesprávne uložil úhrnný trest, len podľa § 148a ods. 2 Trestného zákona. Rovnako poukázal na nerešpektovanie § 191 Obchodného zákonníka o zodpovednosti štatutárneho orgánu, keďže došlo k obvineniu len jedného člena predstavenstva. K uvedeným dovolacím námietkam uviedla, že ani v tomto prípade sa s § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nestotožňuje, pretože okresný súd rozsiahle, vyčerpávajúco a zrozumiteľne v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré dôkazy boli vykonané, čo bolo ich obsahom a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Ďalej doplnila, že nesúhlas obvineného s obsahom a rozsahom úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotení dôkazov, svojím obsahom nenapĺňa dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Má za to, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu je zrejme, že tento sa vysporiadal s argumentáciou obvineného ohľadom krajnej núdze a účinnej ľútosti, súd rovnako vysvetlil prečo za predmetné konanie je zodpovedná práve osoba obvineného Ing. arch. I. K., a prečo prípadná dohoda o odklade splatnosti nemá na trestnú zodpovednosť vplyv. Dodala, že vo veci bol po rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyhotovený nový znalecký posudok prof. Ing. I. C., ktorý bol aj na hlavnom pojednávaní vypočutý a z týchto úkonov nevyplýva záver, ktorým argumentuje obvinený pri dovolacom dôvode uvedenom v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Je toho názoru že dôvody, pre ktoré je dovolanie podané, uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku nenastali a rozhodnutia dovolaním napadnuté sú zákonné.

Navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného Ing. arch. I. K. zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Kováčom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátorky k dovolaniu sa obvinený vyjadril podaním z 23. októbra 2023, v ktorom uviedol, že predmetné vyjadrenie prokurátorky JUDr. Jany Žlnkovej z Okresnej prokuratúry Zvolen považuje za nulité. Ďalej uviedol, že absolútne nič konkrétne k jednotlivým argumentom, ktoré sú uvedené v dovolaní neuvádza. Konštatoval, že pokiaľ by chcela uviesť vyjadrenie k akejkoľvek argumentácii, na základe ktorých je dovolanie dôvodné a predkladané Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, tak by to nevedela vysvetliť bez toho, aby opäť nezavádzala súdy. To má byť podľa neho

jediný dôvod, prečo koná bez akéhokoľvek konkrétneho odôvodnenia v predmetnom vyjadrení. Poukázal na skutočnosť, že hneď na začiatku sa na adresu jeho osoby vyjadruje rozporne, keďže v úvode vety uvádza, že je odsúdený a v závere tej istej vety, že je obvinený. Uvedené podľa neho zakladá veľkú povrchnosť v konaní prokurátorky JUDr. Jany Žlnkovej.

Uviedol, že kauza je umelo a účelovo vyvolaná a trvá už viac ako 15 rokov, pričom za predmetné obdobie orgány činné v trestnom konaní uplatňovali nepravdivé, nezákonné postupy a je podľa neho dôvodné, aby opakovane o nich rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky. Konštatoval, že je pripravený túto vec v záujme spravodlivého výsledku postupne smerovať na Európsky súdny dvor, a to až dovtedy, pokiaľ nebude zákonným spôsobom rozhodnuté.

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného Ing. arch. I. K. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 27. októbra 2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

V posudzovanom prípade obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd sa ďalej zaoberal konkrétnymi námietkami, ktoré obvinený uviedol v písomných dôvodoch dovolania pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to, že napriek skutočnosti, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v skoršom rozsudku v tejto veci (rozsudok z 21. marca 2018, sp. zn. 3Tdo/11/2017) konštatoval porušenie práva na obhajobu, prvoinštančný súd sa podľa neho s týmto právnym názorom vôbec nevysporiadal a „celý problém“ vyhodnotil vetou, že vzhľadom na uvedené pochybenia, procesnú hodnotu nemajú výsluchy niektorých relevantných svedkov v prípravnom konaní, pričom k tomu obvinený uviedol že v období, na ktoré poukazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky, sa takéto výsluchy nekonali, ale orgány činné v trestnom konaní vykonávali iné úkony, na ktoré poukázal aj v odvolaní a je toho názoru, že odvolací súd sa vo svojom uznesení vôbec zásadným porušením práva na obhajobu nezaoberal.

Pokiaľ obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, k tomu sa žiada v prvom rade uviesť, že podľa § 371 ods. 7 Trestného poriadku dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, preto námietky dovolateľa v tom smere, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa nie sú podľa jeho názoru náležite odôvodnené, v zásade žiaden dovolací dôvod nenapĺňajú.

Na strane druhej je potrebné obvinenému prisvedčiť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napríklad rozhodnutia ústavného súdu, sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014, II. ÚS 449/2015, IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, sp. zn. II. ÚS 410/06, III. ÚS 155/2018).

Zhrnúc vyššie uvedené, právo obvineného na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, teda nemožno chápať ako právo absolútne. Všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na uvedené nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku.

Vyslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal.

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Nejde o porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhovie dôkazným návrhom obhajoby z dôvodu, že skutkový stav považuje za zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie. Nevykonanie prípadne ďalších dôkazov (napr. výsluchy svedkov) nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) a ani písm. g) Trestného poriadku. Za istých okolností môže ísť o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo ale nie je tento prípad, a to aj preto, lebo dovolanie nebolo podané ministrom spravodlivosti.

V prejednávanej veci, podľa názoru najvyššieho súdu, okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhoviel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Inak povedané, skutočnosť, že súd neuviedol, na ktoré konkrétne dôkazy neprihliadol z dôvodu ich procesnej nespôsobilosti a podľa obvineného tak nesplnil pokyn Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v jeho skoršom zrušujúcom rozsudku preskúmať zákonnosť dôkazov získaných v priebehu prípravného konania a ich použiteľnosť (procesnú spôsobilosť) v konaní pred súdom, z čoho má vyplývať, že nepodrobil prieskumu, či pri procesných úkonoch, z ktorých súdy vyvodzovali dôkaznú situáciu v neprospech obvineného, mal obvinený v čase povinnej obhajoby obhajcu, nemôže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd len pre úplnosť vo vzťahu k predmetnej námietke obvineného uvádza, že skutočnosť, že obvinený nemal v určitom štádiu trestného konania obhajcu neznamená, že všetky procesné úkony

vykonané v tomto čase sú procesne nepoužiteľné. Pokiaľ obvinený v tomto smere poukazuje na uznesenie o vylúčení spojených vecí z 21. februára 2012, č. k. 20/OEK20, uznesenie o ukončení konania z 13. mája 2012, obžalobu Okresnej prokuratúry Lučenec zo 16. júla 2012, je potrebné zdôrazniť, že prieskum za účelom zistenia, či došlo k porušeniu práva na obhajobu vo vyššie uvedených intenciách, spočíva v posúdení zákonnosti dôkazov získaných v priebehu prípravného konania a ich použiteľnosť (procesnú spôsobilosť) v konaní pred súdom, inak povedané, tomuto prieskumu podliehajú procesné úkony, z ktorých sa vyvodzovala dôkazná situácia vo vzťahu k obvinenému.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou sa vylučujú námietky skutkové, čo znamená, že nie je prípustné právne účinne namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdom I. stupňa a odvolacím súdom, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (rozhodnutie č. 47 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2014).

Z uvedeného vyplýva, že obvinený môže v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nie je oprávnený posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení a bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd len pripomína svoju už dlhodobú súdnu rozhodovaciu činnosť, z ktorej je zrejmé, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Správnosť a úplnosť zisteného skutku spôsobom ustáleným súdom, resp. súdmi v pôvodnom konaní v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho rozhodnutia, nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie, ktorej absenciu namieta obvinený, je však na opačnej strane zároveň tá imanentne súvisiaca právne - kvalifikačná skutočnosť, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Takáto situácia však v posudzovanom prípade nenastala.

Pokiaľ teda obvinený namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov, spolu s tým sa domáha výlučne podstatnej zmeny skutkových záverov.

Pre najvyšší súd je v konaní o dovolaní kľúčovým ustálenie skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu zodpovedá

aj tam obsiahnutá právna kvalifikácia. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa, s tým, že okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia doplnených o argumentáciu krajského súdu [odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu, sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 17/2018)] v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný či arbitráry, uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Súdy nižšieho stupňa (ako to vyplýva z odôvodnení ich rozhodnutí a ako to bolo vyššie naznačené) dospeli k záveru, že vykonané dôkazy jednotlivo i v súhrne s ostatými dôkazmi preukazujú, že obvinený sa uvedených skutkov dopustil, resp. že preukazujú jeho vinu, pričom správnosť týchto úvah, ktoré nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne, najvyšší súd, ako to už bolo vyššie uvedené, nemôže skúmať a ani meniť, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa [§ 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku].

Dovolanie svojím obsahom (vytýkanými chybami) pritom nezodpovedá uvedenému dovolaciemu dôvodu v týchto intenciách.

K námietke obvineného, že postup orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdu, či už prvoinštančného alebo odvolacieho tým, že nerešpektovali ustanovenie § 191 Obchodného zákonníka o zodpovednosti štatutárneho orgánu a obvinili len jedného člena predstavenstva, hoci sa jednalo o úkony vykonané za celú spoločnosť, nesprávne použili iné hmotnoprávne ustanovenie, najvyšší súd poukazuje na obžalovaciu (akuzačnú) zásadu, ktorá vyjadruje možnosť súdu v konkrétnej trestnej veci rozhodovať o skutku obžaloby a len vo vzťahu k osobe, na ktorú prokurátor podal obžalobu, t. j. obvinenému, po nariadení hlavného pojednávania obžalovanému (pričom nie je viazaný len právnym posúdením žalovaného skutku v obžalobe), nie je preto predmetom tohto trestného konania posudzovanie viny iných osôb. Odhliadnuc od uvedeného sa žiada uviesť, že obvinený mal v spoločnosti S., a.s. postavenie predsedu predstavenstva a v zmysle výpisu z obchodného registra mal oprávnenie konať za spoločnosť samostatne. Vzhľadom na uvedené nemôže dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v intenciách sťažnostnej argumentácie obvineného.

Rovnako tak skutkového charakteru sú aj námietky obvineného, že znalec profesor Ing. I. K. na súde v konaní I. stupňa jednoznačne uviedol, že záväzky neostali za rok 2004 ani na jednej zo spoločností, avšak súd zaznamenal v rozsudku, že súdny znalec prof. Ing. I. K. to povedal presne opačne, t. j. že ostali záväzky, pričom túto skutočnosť je možné podľa obvineného konfrontovať so zvukovým záznamom z pojednávania a z dôvodu, že Okresný súd Rimavská Sobota zmenil stanovisko súdneho znalca v neprospech obvineného, po vydaní tohto rozsudku zabezpečil odborný posudok od súdneho znalca p. Ing. I. C., ktorý v odbornom stanovisku zo dňa 5. marca 2023 jednoznačne uviedol v závere, že záväzky neostali za rok 2004. K uvedeným námietkam najvyšší súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. augusta 2014, sp. zn. 2Tdo/34/2014, R 14/2015 podľa ktorého: "Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlاد právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku". S poukazom na uvedené je zjavné, že dovolací súd môže preskúmať vyššie uvedený nesúlاد len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti v rámci dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Na námietku obvineného, že súdy nesprávne vyhodnotili podmienky ustanovenia o krajnej núdzi podľa § 24 Trestného zákona, najvyšší súd poznamenáva, že ustanovenie § 24 ods. 1 Trestného zákona stanovuje, že krajnú núdzu možno v zásade použiť na ochranu všetkých záujmov chránených Trestným zákonom. Chránené záujmy sú určené v jednotlivých hlavách osobitnej časti Trestného zákona a sú totožné s druhovým objektom týchto hláv. Niekedy je možné kombinovať chránené záujmy rozličného druhu. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona, v predmetnej veci § 24 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku - právne posúdenie zisteného skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávných ustanovení, ktorá spadá pod dovolací dôvod podľa písmena i). Ak však skôr konajúci súd okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu nezistil (resp. nezistil ju v podobe zodpovedajúcej jej zákonnej úprave), nie je možné v dovolacom konaní skúmať úplnosť súdom zisteného skutku v odsudzujúcom rozsudku a takto rozhodnúť v prospech obvineného. To rovnako platí, ak skôr konajúci súd okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu (naopak) zistil a rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom. V dovolacom konaní potom nemožno rozhodnúť v neprospech obvineného. V oboch prípadoch teda nie je možné skúmať skutkové závery napadnutého rozhodnutia. Prichádza do úvahy skúmanie správnosti použitia ustanovení Trestného zákona o okolnostiach vylučujúcich protiprávnosť činu na dotknuté, aplikačne podkladové skutkové zistenia skôr konajúceho súdu, tie sú však v uvedených prípadoch popísané len v odôvodnení jeho rozhodnutia - dotknutá okolnosť buď nebola zistená (pri uznaní viny) alebo je daná (pri oslobodení spod obžaloby) v oslobodzujúcom rozsudku popísaný žalovaný skutok a obžaloba okolnosť vylučujúcu protiprávnosť neobsahuje, inak by nebola podaná. S ohľadom na uvedené môže byť v takýchto prípadoch dovolanie úspešné, len ak by bolo podané ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k námietke obvineného, že odvolací aj prvoinštančný súd podľa neho nesprávne právne vysvetľujú aj ustanovenie § 66 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. o zániku trestnosti (účinná ľútosť), pričom súd poukazoval na výkazy úhrad dane a uviedol nasledovné: „K úplnej úhrade nedoplatkov zjavne nedošlo, nebolo preto možné uvažovať ani o prípadnej účinnej ľútosti v zmysle ustanovení § 66 a 148b Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005.“, pričom má za to, že i toto tvrdenie prvoinštančného aj odvolacieho súdu sa opiera o nesprávny výklad zákona a pokračovanie a použitie tohto nesprávneho výkladu, najvyšší súd uvádza, že prieskumná povinnosť dovolacieho súdu nie je možná, pretože dovolanie bolo podané obvineným len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Podmienky splnenia účinnej ľútosti by mohol najvyšší súd posudzovať, len ak by dovolanie podal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo sa ale nestalo.

K námietke obvineného, že prvoinštančný súd v rozsudku zo 16. januára 2023 ho odsúdil na úhrnný trest len podľa § 148a ods. 2 Trestného zákona, preto má za to, že sa nemôže podľa odsudzujúceho výroku jednať o úhrnný trest, čím je aj z tohto dôvodu rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, pričom s touto skutočnosťou sa nevysporiadal ani odvolací súd, najvyšší súd poukazuje na znenie § 35 ods. 1, veta prvá Trestného zákona (zákon č. 140/1961 Zb.): „Ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný; ". Z uvedeného je zrejmé, že súd postupoval správne, keď vo výroku o treste uviedol trestný čin najprísnejšie trestný a nie oba, ako sa mylne dožaduje obvinený. Skutočnosť, že sa jedná o úhrnný trest je zrejmalá z výroku o vine, kde súd uviedol oba trestné činy. Týmito námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenaplnil.

K námietke obvineného, ktorou namietal pridelenie veci senátu 3T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zložení predsedníčka senátu JUDr. Jana Kostolanská a členovia senátu JUDr. Petr Kaňa a JUDr. Jozef Šutka, pričom je toho názoru, že vzhľadom na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v predmetnej veci rozhodoval pod sp. zn. 3Tdo/11/2017 rozsudkom z 21. marca 2018 v zložení senátu predsedníčka a zároveň sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Jana Serbová a členovia senátu JUDr. Gabriela Šimonová a JUDr. Martin Bargel, došlo pri súčasnom pridelení veci k porušeniu práva na zákonného

sudcu, pretože ani jeden člen senátu nebol v senáte, ktorý rozhodoval vo veci 3Tdo/11/2017, pričom poukázal na čl. XV ods. 1 rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, najvyšší súd s poukazom na znenie čl. XV ods. 1 v spojení s čl. IV. ods. 4 písm. a) rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatuje, že zloženie prideleného senátu je súladné s uvedeným rozvrhom práce platným v čase pridelenia veci, t. j. vec je pridelená senátu, v ktorom je zaradená sudkyňa pôsobiaca pôvodne ako sudkyňa spravodajkyňa a zároveň predsedníčka senátu JUDr. Jana Serbová, t. č. Kostolanská (doklad o ustanovení senátu, ktorý má vo veci rozhodovať na č. l. 1388 - 1389 spisu, z ktorého je zrejmé aj zmena priezviska predsedníčky senátu).

Vzhľadom na skutočnosť, že námietky obvineného atakujú najmä skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa, najvyšší súd konštatuje, že nie je oprávnený zasahovať do skutkových zistení, resp. ich skúmať iným, než formálnym spôsobom v rámci konania o dovolaní podanom niektorou zo strán trestného konania. O tom ostatne svedčí konštrukcia dovolacieho dôvodu podľa ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou naposledy uvedeného ustanovenia Trestného poriadku, ktorá takúto právomoc dovolacieho súdu vylučuje, čo do normatívneho hľadiska vyslovene negatívnym spôsobom. Ak by najvyšší súd napriek uvedenému zasiahol do ustáleného skutkového stavu tak, ako to predpokladá § 371 ods. 3 Trestného poriadku (dovolanie podané ministrom spravodlivosti), prisvojil by si tým oprávnenie, ktoré dovolaciemu súdu v príslušnom type konania, bez kumulatívneho splnenia ostatných zákonných predpokladov, kompetenčne nepatrí. To by odporovalo základnému ústavnému princípu konania štátneho orgánu len „v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR).

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 369 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti na podnet.

Ustanovenie § 373 ods. 3 Trestného poriadku upravuje osobitný dôvod dovolania, predpokladom ktorého je okrem iného aj okolnosť, že právoplatné rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený. Tým sa určitým spôsobom odlišuje od dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pri ktorých sa skutkové závery rozhodnutia skôr konajúcich súdov napadnuté dovolaním zásadne neskúmajú. Naopak, tento dôvod dovolania je možné uplatniť v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov, pokiaľ sa týkajú okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie. V zásade ide o skutkový podklad pre rozhodnutie o (ne)vine obvineného, ak sa dotknutá okolnosť týka výroku o vine (resp. oslobodenia spod obžaloby) a právnej kvalifikácie zisteného skutku. Zároveň je tento dôvod dovolania daný v prípade, že pri zisťovaní skutkového stavu boli závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, čo predpokladá vecnú súvislosť takejto vady so zisteným skutkovým stavom. Inak povedané, ide o chybu konania vzniknutú pri objasnení veci, ktorá je zároveň čo do intenzity závažná do tej miery, že ovplyvnila skutkové závery rozhodnutia vo vzťahu k okolnostiam, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený zastúpený obhajcom síce podal z formálneho hľadiska kvalifikované dovolanie, avšak jeho obsah smeroval najmä proti skutkovému stavu a právnomu posúdeniu veci na podklade skutkových zistení obsiahnutých v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku] sa ním najvyšší súd nemohol zaoberať inak, ako je vyslovené vo výroku tohto uznesenia.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený vo svojom dovolaní uviedol, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.